

Міністерство культури та інформаційної політики України
Харківський національний університет мистецтв імені І. П. Котляревського

Виконавсько-музикознавчий

факультет

Кафедра

спеціального фортепіано

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до підготовки та проведення

АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

ФАХОВА МАЙСТЕРНІСТЬ

зі спеціальності 025 Музичне мистецтво

освітньо-професійна програма

Сольне інструментальне та вокальне виконавство

фахова профілізація «Фортепіано»

освітній ступінь бакалавр

Затверджено на засіданні кафедри спеціального фортепіано Протокол №8 від «11» квітня 2024 року

Схвалено науково-методичною радою Протокол №6 від «24» квітня 2024 року

Укладачі:

Заслужена діячка мистецтв України,
кандидатка педагогічних наук,
професорка, завідувачка кафедри
спеціального фортепіано
ХНУМ імені І. П. Котляревського

Наталія ГОРЕЦЬКА

доктор філософії, старший викладач
кафедри спеціального фортепіано
ХНУМ імені І. П. Котляревського

Яків ВОСКОБОЙНИКОВ

Рецензенти:

кандидатка мистецтвознавства,
доцентка кафедри спеціального
фортепіано ХНУМ
імені І. П. Котляревського.

Тетяна СИРЯТСЬКА

кандидатка мистецтвознавства,
завідувачка відділу спеціального
фортепіано Харківського
державного музичного ліцею

Ганна КАРЕЛОВА

Атестація здобувачів вищої освіти – це встановлення відповідності вимогам Стандарту вищої освіти за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та освітньо-професійної програми «Сольне інструментальне та вокальне виконавство», набутих здобувачами компетентностей та програмних результатів навчання.

Атестація у формі публічної демонстрації кваліфікаційної роботи для здобувачів вищої освіти фахової профілізації «Фортепіано» освітньої програми «Сольне інструментальне та вокальне виконавство» здійснюється під час атестаційного екзамену «Фахова майстерність» й передбачає **виконання концертної програми.**

Успішне складання атестаційного екзамену є підтвердженням фаховості випускника, його готовності вести виконавську діяльність та є підставою щодо присвоєння освітньої кваліфікації «бакалавр музичного мистецтва» і професійної кваліфікації «артист-соліст інструменталіст».

У ході проведення атестаційного екзамену здобувачі мають продемонструвати набуті компетентності:

Загальні:

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК7. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК9. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК12. Здатність працювати автономно.

Спеціальні (фахові):

СК1. Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.

СК2. Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.

СК4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності теорії та практики музичного мистецтва.

СК6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

СК9. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.

СК11. Здатність оперувати професійною термінологією.

СК13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

СК17. Здатність застосовувати традиційні й альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.

СК18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

Досягнення програмних результатів навчання:

ПРН1. Володіти професійними навичками виконавської, творчої та педагогічної діяльності.

ПРН2. Володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри (ансамблевого/хорового співу), репетиційної роботи та концертних виступів.

ПРН3. Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити.

ПРН5. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.

ПРН8. Здійснювати викладання гри на інструменті з урахуванням потреб здобувача освіти, цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувача.

Тривалість *виконання концертної програми* (під час дистанційного навчання – в режимі відеоконференції у форматі відеозаписів) – 20-30 хвилин.

Концертна програма передбачає виконання:

- 1). Поліфонічного твору;
- 2). Класичного твору;
- 3). Романтичного або сучасного твору значної складності;
- 4). Твору українського композитора.

Вимоги до виконання концертної програми атестаційного екзамену (фахова профілізація «Фортепіано»)

У виконанні поліфонічного твору – володіти диференціацією та співвідношенням пластів багатоголосного твору в рамках специфіки епохи та стилю.

У виконанні класичного твору – вміти органічно будувати форму враховуючи специфіку класичної (сонатної) форми, відтворювати тематичні і динамічні контрасти, впоратись із комплексом відповідних штрихів і артикуляційних завдань.

Виконуючи романтичний чи сучасний твір значної складності – продемонструвати віртуозне володіння піаністичними навичками у вирішенні комплексу фактурних і інтонаційних завдань притаманних романтичній / сучасній специфіці композиції твору, розрізнити і втілювати засобами музичної виразності ознаки жанрової специфіки у виконанні, а також втілювати програмні ідеї у побудові драматургії форми твору.

У виконанні твору українського композитора – втілювати жанрову специфіку композиції, вправно вирішувати фактурні складнощі враховуючи індивідуальні риси стилю кожного композитора представлених творів.

Необхідною умовою підготовки здобувачів до складання атестаційного екзамену є проведення консультацій викладачами кафедри, надання методичних рекомендацій із організації самостійної роботи здобувачів у період підготовки до екзамену.

Критерії оцінювання

Відповідність балів за університетською шкалою та шкалою ЄКТС

Університетська шкала оцінювання (в балах)	Університетська шкала оцінювання в якісному вимірі	Шкала ЄКТС	
		сумарна оцінка (в балах)	оцінка
90 – 100	«відмінно»	90 – 100	A
75 – 98	«добре»	82 – 89	B
		75 – 81	C
60 – 74	«задовільно»	67 – 74	D
		60 – 66	E
0 – 59	«незадовільно»	35 – 59	FX
		0 – 34	F

90–100–A – відмінно. Виконання творів представлено на високому технічному і художньому рівні: органічно побудовано форму, з урахуванням її специфіки і драматургії; чітко диференційовано співвідношення тембрових пластів й архітектоніку кожного твору; вправно відтворено систему виразових засобів (тематичних і динамічних контрастів, відповідних штрихів і артикуляційних завдань); продемонстровано віртуозне володіння піаністичними навичками у вирішенні широкого комплексу технічних й художніх завдань; переконливо реалізовано жанрово-стильову специфіку творів, фактурні особливості та складнощі, що притаманні індивідуальному конкретному композитора.

82–89–B – добре. Виконання творів представлено на високому технічному рівні, проте художня складова інтерпретації розкрита неповно; виконавцем враховано специфіку і драматургію форми; враховано співвідношення тембрових пластів творів. але фразування не завжди відповідає загальному формотворенню; комплекс тематичних і динамічних контрастів, артикуляційних завдань краще вирішено у творах, які більш зручні для виконавця; жанрово-стильова специфіка творів унаочнена у значній частині виконаної програми.

74–81–С – добре. Виконання творів представлено на достатньому технічному рівні, проте наявні текстові неточності, художня концепція найбільш зрозуміла у зручних з технічної точки зору творах; відчуття форми, її специфіки і драматургії недостатньо цілісне; темброві рішення іноді не відповідають стилю і жанру; побудова музичних структур не завжди відповідає загальній драматургії творів; динамічні і тематичні контрасти дуже наближені один до одного; неточно виконані штрихові / артикуляційні позначки; жанрово-стильова специфіка творів розкрита лише частково; в інтерпретації виконавця індивідуальний стиль кожного композитора розкрито частково.

64–73–D – задовільно. Виконання творів представлено на середньому технічному рівні: багато текстових помилок, художня складова творів майже не розкрита; немає цілісного відчуття форми, співвідношення фактурних пластів іноді не зрозуміле; фразування тільки частково відповідає драматургії творів; комплекс піаністичних навичок недостатній для повноцінної реалізації фактурних завдань програми; жанрова і стильова специфіка авторських творів не диференційована.

60–63–E – задовільно. Виконання творів представлено на задовільному технічному рівні, містить багато текстових помилок; художній зміст творів майже не розкрито; відсутнє цілісне сприйняття форми, дуже дрібне фразування; піаністичні навички недостатні для реалізації фактурних завдань програми; ознаки жанрової і стильової специфіки творів майже не відчувається у виконанні.

35–59–FX – незадовільно (з можливістю повторного складання). Програма представлена не в повному обсязі. Значні недоліки у реалізації елементарних піаністичних завдань (метро-ритмічній організації, фактурній та динамічній диференціації); художня концепція творів не розкрита; побудова форми не ясна; співвідношення тембрових пластів часткове, фразування не побудоване, комплекс динамічних контрастів і артикуляційних завдань у творах не вирішено; піаністичних навичок не достатньо для реалізації комплексу фактурних завдань програми; жанрова і стильова специфіка творів виконавцем не виявлена.

0–34–F – незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни). Програма представлена не в повному обсязі. Технічні і художні завдання не виконані. Рівень володіння піаністичними навичками не достатній для вирішення мінімального обсягу виконавських завдань програми.